

Toespraak door Jan Peumans Vlaams Parlementsvoorzitter

Donderdag 11 juli 2013

11 Julitoespraak

Geachte genodigden,
Dames en heren,
namens het Bureau van het Vlaams Parlement heet ik u op deze Vlaamse feestdag van harte welkom in het stadhuis van Brussel.

Chers invités,
Mesdames et Messieurs,
C'est avec grand plaisir que je vous souhaite la bienvenue à la Fête de la Communauté flamande.

Meine Damen und Herren,
Ich heisse auch unsere deutschsprachigen Freunde herzlich willkommen.
Wir freuen uns dass Sie unseren Nationalfeiertag mit uns feiern.

Dear ladies and gentlemen of the diplomatic corps,
It is an honour for us to welcome you as the representatives of your country or your community to celebrate with us the National Day of the Flemish Community.

Het is de laatste keer tijdens deze legislatuur dat ik als voorzitter van het Vlaams Parlement tot u het woord mag richten op een 11-juliviering. Ik wil het daarom met u hebben over onze instelling, het Vlaams Parlement.

Ik had gisteren de kans hierover ook met koning Albert II van gedachten te wisselen tijdens de jaarlijkse audiëntie naar aanleiding van 11 juli. Bij die gelegenheid heb ik de koning de blijken van respect en de gelukwensen van het Vlaams Parlement naar aanleiding van de troonwissel overgemaakt.

Albert II heeft zijn functie met betrokkenheid op de samenleving uitgeoefend, op feestelijke momenten, maar ook onder moeilijke omstandigheden, zoals ten tijde van de zaak-Dutroux of toen het noodlot toesloeg in het Zwitserse Sierre. Hij heeft België verder zien evolueren

in de richting van een grotere autonomie voor de deelstaten en ging over tot de aanvaarding van de institutionele realiteit van dit land.

Zijn opvolger wacht de veeleisende taak het koningschap op een moderne manier in te vullen, aangepast aan de rol van een staatshoofd in de 21ste eeuw.
Dames en Heren,

Het Vlaams Parlement vierde in december 2011 zijn 40ste verjaardag. Ontstaan als de Nederlandse Cultuurraad in 1971, groeide het in 1980 uit tot een parlementaire vergadering en kreeg het na de staatshervorming van 1988, met de overheveling van onderwijs, steeds meer bevoegdheden. Maar pas na de afschaffing van het fameuze dubbelmandaat is het sinds 1995 ook een zelfstandig parlement geworden.

Het Vlaams Parlement, zoals het sindsdien ook officieel heet, behoort dus tot die jonge regionale assemblees, die de afgelopen decennia hun bestaansrecht hebben opgeëist in veel Europese staten. Deze jonge assemblees hebben een onmiskenbaar voordeel. Ze kaderen binnen de parlementaire traditie van het land waarvan ze deel uitmaken, maar tegelijk kunnen ze schijnbaar anachronistische ballast van die tradities van zich afschudden en nieuwe werkmethodes van bij hun start in hun werking opnemen.

Eén van die moderne procedures is de afkondiging van decreten. Een decreet wordt na goedkeuring door het Parlement ondertekend door de Parlementsvoorzitter en de griffier, waarna de ministerraad het bekrachtigt en afkondigt. De Vlaamse ministers leggen trouwens de eed af in de handen van de voorzitter van het Vlaams Parlement, die optreedt als vertegenwoordiger van de door het volk democratisch verkozen volksvertegenwoordigers.

Toen het Vlaams Parlement in 1995 voor de eerste keer rechtstreeks was samengesteld, stelde de toenmalige Parlementsvoorzitter, Norbert De Batselier, een beleidsplan voor dat de nieuwe assemblee vorm moest geven. Dat beleidsplan steunde op twee basisprincipes.

- Het parlement is de plaats waar de grote maatschappelijke debatten hun beslag moeten krijgen en waar men het regeringsbeleid moet bewaken.
- Het tweede principe is dat een hedendaags parlement dicht bij de burger moet staan en dat dit in zijn werking moet weerspiegeld zijn.

Zijn die twee principes sindsdien toegepast? In grote lijnen wel.

- In een parlementair bestel is de organisatie van de uitvoerende macht een zaak van de regering. In Vlaanderen is dat niet anders. Het komt dus aan de Vlaamse Regering toe haar diensten zo in te richten dat de doelstellingen van het Vlaamse regeerakkoord, zoals die door de parlementaire meerderheid worden gedragen, worden bereikt. Het Vlaams Parlement kijkt uiteraard toe of de doelstellingen, vervat in het regeerakkoord, worden gehaald en of de middelen die het aan de Vlaamse Regering toekent, wel verstandig en volgens de regels van de kunst worden ingezet. Meer dan in andere moderne parlementen streeft het Vlaams Parlement daarbij naar een nieuw evenwicht tussen de wetgevende en de uitvoerende macht. Dat laat zich onder andere gevoelen in het feit dat in het Vlaams Parlement meer wetgevende initiatieven worden goedgekeurd die uitgaan van het parlement zelf dan in enige andere assemblee in Europa.

Ook oefent het Vlaams Parlement nauwgezet controle uit op de Vlaamse regering. Bij mijn aantreden als voorzitter van het Vlaams Parlement in 2009 is dat ook geformaliseerd en zijn we gestart met een periodiek overleg met de regering. Op de agenda van dit overleg staan onder meer:

- afspraken over het tijdig indienen van de jaarlijkse begroting;
- afspraken over de indiening van ontwerpen van decreet;
- afspraken over de rapportage die ministers op regelmatige basis moeten geven over de voortgang van grote, belangrijke dossiers.

- de toezeggingen of beloftes die ministers doen in commissies of in de plenaire vergadering, waarvan wordt nagegaan of ze ook worden uitgevoerd.

Om de controlefunctie terdege te kunnen uitvoeren, staan de volksvertegenwoordigers een aantal instrumenten ter beschikking, waarvan ik het gebruik door parlementsleden heb proberen te intensifiëren.

Zo zijn we er deze legislatuur in geslaagd om de regering te overhalen het Vlaams Parlement toegang te geven tot de databank van beslissingen van de regering. Ook heb ik de procedure ingevoerd waarbij parlementsleden vertrouwelijke dossiers kunnen inkijken. Dat is deze legislatuur elf keer gebeurd, onder meer bij het dossier over de Gemeentelijke Holding, het dossier van de scholenbouw of recent nog omtrent de briefwisseling tussen de Europese Unie en de Vlaamse regering over de aanbesteding van de Oosterweelverbinding. Een ander controlemiddel is het inschakelen van het Rekenhof. Het Rekenhof is een instelling die de volksvertegenwoordiging bijstaat in haar toezicht op de uitvoerende macht. Het oefent die taak uit ten aanzien van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, de openbare instellingen en de provincies. Het Rekenhof onderwerpt de verrichtingen van deze overheden aan een financiële controle, een wettigheidscontrole en een controle op de goede besteding van de openbare gelden en rapporteert de resultaten van die controles aan de onderscheiden parlementen.

Tussen het Vlaams Parlement en het Rekenhof bestaat een jonge, maar reeds stevige traditie van samenwerking, met respect voor elkaars eigenheid. Om die nog te versterken is op 20 maart 2012 een protocol tussen onze beide instellingen ondertekend, waarin een aantal afspraken zijn opgenomen, met name over informatie-uitwisseling, publicaties, onderzoeken op parlementair verzoek, het inzage- en informatierecht van de individuele parlementsleden en de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof. Het Vlaams Parlement heeft overigens enige tijd geleden zijn reglement gewijzigd, zodat de Vlaamse Regering in haar beleidsbrieven voortaan moeten aangeven wat zij heeft gedaan met de aanbevelingen van het Rekenhof.

- Het tweede basisprincipe, een parlement dat dicht bij de burger staat, vertalen we onder motto: „Het Vlaams Parlement is een glazen huis.”

Dat doen we door het parlement letterlijk open te stellen voor bezoekers (meer dan 20.000 per jaar) of voor verenigingen met een maatschappelijke relevantie om er bijvoorbeeld een colloquium te organiseren. De Loketten, het bezoekerscentrum van het Parlement, zal eerlang worden heringericht om de band met de burger nog hechter te maken.

Om het democratisch draagvlak van de samenleving te versterken biedt de educatieve dienst De Kracht van je Stem van educatief materiaal aan voor het onderwijs en het vormingswerk.

Het onderbrengen van de Vlaamse Ombudsdienst bij het parlement, de goedkeuring van het klachtendecreet en het activeren van de verzoekschriftenprocedure tonen eveneens aan dat we dicht bij de burger staan.

En de politiek van het glazen huis proberen we ook te realiseren door een professioneler informatiebeleid, met onder meer de rechtstreekse uitzending via internet van de plenaire vergadering en sinds dit zittingsjaar ook van een aantal commissies en met de vernieuwde website, die we u volgend jaar hopen voor te stellen.

■■■■

Aan deze twee principes heb ik een derde toegevoegd: namelijk het heel uitdrukkelijk positioneren van het Vlaams parlement als een volwaardig, autonoom en nationaal parlement, dat op het internationale toneel de officiële vertegenwoordiger is van Vlaanderen en op het binnenlandse toneel niet in een ondergeschikte hiërarchische positie staat tegenover het federaal parlement.

Dat laatste staat met zoveel woorden in de Belgische grondwet, maar nog altijd zijn er politici die op het federale vlak actief zijn, die dit niet weten. Nog vorig jaar zei de federale minister van Binnenlandse Zaken dat de federale taalwetten voorrang hebben op de

Vlaamse rondzendbrief-Peeters als het gaat over de interpretatie van de taalwetgeving in de faciliteitengemeente rond Brussel.

Die woorden zijn des te merkwaardiger, omdat ze werden uitgesproken kort na de vorming van de federale regering, waarvan de formatie 541 dagen heeft geduurd. Tijdens die periode konden het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering met volheid van bevoegdheden verder functioneren. Die Vlaamse autonomie heeft er dus voor gezorgd dat de burger op de domeinen die hem rechtstreeks aanbelangen, de dienstverlening bleef krijgen waarop hij recht heeft.

Het is dan ook verheugend vast te stellen dat de Europese Unie en andere internationale instellingen die Vlaamse autonomie alvast wel voluit erkennen. Zoals bekend bepaalt het Verdrag van Lissabon dat de Europese Unie de "nationale identiteit (van de lidstaten) die besloten ligt in hun politieke en constitutionele basisstructuren" eerbiedigt, "waaronder die voor regionaal en lokaal zelfbestuur". Dit verdrag geeft ook een vernieuwde invulling aan het subsidiariteitsbeginsel, die "rekening houdt met de federale staatsstructuur die verschillende lidstaten kennen". Een verklaring bij dit Verdrag van Lissabon verduidelijkt verder dat, wat België betreft, de parlementen van de gemeenschappen en gewesten in hun optreden ten aanzien van de Unie op gelijke voet staan met het federale parlement.

De Unie honoreert dit via het juridische principe van „in foro interno, in foro externo“: wie binnen België bevoegd is voor een bepaalde aangelegenheid, is hiervoor op het Europese niveau of op het internationale forum bevoegd.

Wij zorgen er namelijk voor dat naar vergaderingen op Europees niveau waarop parlementsleden uit de lidstaten worden uitgenodigd, geen leden van het federale parlement, maar van het Vlaams Parlement gaan, wanneer ze handelen over Vlaamse bevoegdheden. Tijdens het hele Belgische voorzitterschap van de EU is de milieuraad voorgezeten door de Vlaamse minister van Leefmilieu, die namens ons land ook deelnam aan de Klimaattop in Durban, Zuid-Afrika. Minister van Sport Muyters zetelt als expertminister antidopingbeleid namens de Europese ministerraad van Sport in het World Anti-Doping Agency (WADA).

Ook de recente rechtspraak van het Europees Hof van Justitie eerbiedigt de constitutionele autonomie van de regio's als zou het om lidstaten gaan, zoals professor Koen Lenaerts, vicevoorzitter van het Hof van Justitie, duidelijk maakte toen hij begin dit jaar de Erepennen van het Vlaams Parlement in ontvangst nam. Hij zei onder meer: „De erkenning door de Europese Unie van de constitutionele autonomie van de regio's binnen een lidstaat geldt voor alle beleidsdomeinen waarin de betrokken regio's bevoegd zijn. Wanneer bijvoorbeeld aan de regio's binnen een lidstaat fiscale autonomie wordt toegekend, zullen binnen die lidstaat verschillende fiscale regimes – territoriaal – naast elkaar bestaan, zonder dat dit Europeesrechtelijk tot de vaststelling van een verboden discriminatie leidt.“ Hij voegde er aan toe dat het Hof „een autonome regio beschouwt als was zij een lidstaat.“

Niet alleen de EU, maar ook afzonderlijke staten erkennen het Vlaams Parlement als autonome assemblee en Vlaanderen als autonome regio. De tijd is voorbij dat buitenlandse ambassadeurs in Brussel alleen contact hadden met het federale niveau. Ik heb de voorbije vier jaar tientallen buitenlandse parlementaire delegaties, ministers en ambassadeurs ontvangen. En minister-president Peeters is aan het hoofd van talrijke economische missies onze belangen gaan bepleiten in het buitenland.

Zelf heb ik ook de kans gehad een bezoek te brengen aan de parlementen van diverse autonome regio's binnen Europa, zoals Wales, Baden-Württemberg, Catalonië en recent nog de Bosnische deelrepubliek Sprska.

Ik heb bij die bezoeken geleerd dat Vlaanderen een autonomie heeft die velen ons benijden, maar ook dat sommige andere regio's bevoegdheden heeft die wij hen moeten benijden. Zo heeft Sprska de autonome bevoegdheid over de binnenlandse zaken op haar grondgebied, inclusief politie en brandweer. De Duitse Länder dan weer hebben eigen ministers van Justitie. En binnen Spanje is de regeling dat Baskenland zelf de belastingen int en zelf

bepaalt wat het bijdraagt aan de federale staat. U merkt dat nog veel bevoegdheden, waarvan andere regio's in de praktijk bewezen hebben dat ze op dat niveau perfect kunnen functioneren, voor regionalisering in aanmerking komen.

Vlaanderen zal op 1 juli 2014 in uitvoering van de zesde staats hervorming een aantal nieuwe bevoegdheden krijgen. Het zal een uitdaging zijn voor de volgende Vlaamse regering om deze nieuwe bevoegdheden – met o.m. de geboortepremie, de kinderbijslag, de controle op werklozen of de huurwetgeving – in te vullen op maat van Vlaanderen en de Vlamingen. De uitdaging is des te groter omdat de financiële middelen die nodig zijn om deze bevoegdheden naar behoren uit te oefenen, niet voor de volle honderd procent mee overkomen.

Om de overdracht goed voor te bereiden en op te volgen lijkt het mij wenselijk dat het Vlaams Parlement van nabij bij de uitwerking betrokken wordt, en zelf op een gecoördineerde en consistente wijze de zaken aanpakt door bijvoorbeeld een opvolgingscommissie Staats hervorming in het leven te roepen.

■■■■

Dames en heren,
Het mag duidelijk zijn: de toekomst is aan de regionale parlementen.

Maar laten we eerlijk zijn. In de geschiedenis van ons land – en bij uitbreiding van alle parlementaire democratieën in de wereld – is er nooit een periode geweest waarin het parlement werkelijk de eerste macht was. De bedenkingen over de tanende macht van het parlement zijn van alle tijden. De rol van het parlement is niet om het beleid in detail uit te tekenen. Dat zal altijd een taak van de regering blijven. Ministers hebben nu eenmaal meer middelen en mensen ter beschikking dan parlementsleden. In een ministerieel kabinet hebt u al gauw 30 of meer kabinetsleden. Een parlements lid heeft één persoonlijke medewerker ter beschikking. Het kabinet van de voorzitter van het Vlaams parlement telt vijf kabinetsleden. En ook de ambtelijke ondersteuning door de administratie van het parlement is erg bescheiden in vergelijking met de administraties waarop de regering beroep kan doen.

Ik ben dus zelf geneigd de machtspositie van het Vlaams Parlement te nuanceren. Maar ik verzet mij wel tegen het beeld van het parlement als louter applausmachine of praatbarak. Het parlement vertegenwoordigt wel degelijk het volk op het politieke niveau. De volksvertegenwoordiger heeft een luisterende en opvoedende taak. De politicus moet zijn oor te luisteren leggen bij de bevolking, hij moet weten wat er onder het volk leeft, wat de problemen en de verzuchtingen zijn en die aankaarten. Of hij dat doet door een voorstel van decreet in te dienen of de Vlaamse regering er toe te bewegen een initiatief te nemen, is in wezen secundair. Waar het om gaat is dat er resultaat en vooruitgang geboekt worden.

De volksvertegenwoordiger heeft tevens een opvoedende taak. Die opvoedende taak is geen gemakkelijke: het is niet eenvoudig om een onpopulaire maatregel te verdedigen tegenover een kritische, ontevreden kiezer.

Het parlement belichaamt dus wat de Britse grondwetspecialist Walter Bagehot reeds in 1867 „the dignified function” van het politieke systeem noemde. In de politiek kent men „the efficiënt function”, dat slaat op de besluitvorming: wie neemt welke besluiten? Met „the dignified function” bedoelt Bagehot: wie kan de besluiten legitimeren? Wie geeft er in de ogen van de kiezers autoriteit aan?

Wel, in ons huidige politieke bestel neemt het Vlaams Parlement deze „dignified function” op. Het parlement legitimeert beslissingen, of die nu tot stand gekomen zijn op initiatief van parlementsleden of op initiatief van de Vlaamse regering. Daarom zijn debatten in de plenaire vergadering zo belangrijk. De argumenten pro en contra komen aan bod. Bij de stemming wordt duidelijk door wie en in welke mate een beslissing gedragen wordt. Het parlement maakt met andere woorden aan de kiezer duidelijk dat het in sommige gevallen

weliswaar de regering is die het beleid maakt, maar dat die regering ook gevormd is op basis van een verkiezingsresultaat.

Daarom heb ik het altijd positief gevonden dat het Vlaams Parlement in het kader van deze „dignified function” in 1995 een eigen parlamentsgebouw heeft betrokken. De zware investering in een eigen infrastructuur belichaamt als het ware het belang van wat er gebeurt in het Vlaams Parlement. Het parlamentsgebouw verhoogt de autoriteit van het Vlaams Parlement. Voorheen vergaderde het Vlaams Parlement in de gebouwen van de federale Kamer, alsof het een afgeleide instelling was.

■■■■

De autoriteit en de invloed van een parlement hangt echter nog het meest af van de kwaliteit van zijn leden. Wanneer één van de vijftig leden van de Amerikaanse Senaat het woord neemt, wordt er geluisterd. Zij stralen autoriteit uit.

Is dat bij ons ook het geval? Laat ik het er op houden dat dit een retorische vraag is. Ik wil wel benadrukken dat het aartsmoelijk is een goed parlementslid te zijn. Men moet immers diverse kwaliteiten combineren. Het parlementslid moet beschikken over een ruime blik op de wereld en een meer dan gemiddelde intelligentie. Hij of zij moet een grote dossierkennis opbouwen. Hij of zij moet taalvaardig zijn en enige retorische aanleg bezitten. Hij of zij moet visie uitstralen en durven de freedom of speech te behouden, ook binnen de meerderheid. Ten slotte moet hij of zij over sociale vaardigheden beschikken om een goed contact met de basis te houden. Kortom, een goed parlementslid zijn vergt veel inzet, veel tijd, veel verplichtingen en enig talent.

Persoonlijk heb ik meer voeling met het parlementslid dat met een welgemikte interventie en een goed uitgebouwde argumentatie weegt op het debat, dan met het parlementslid dat aan de lopende band routineuze schriftelijke vragen stelt of in commissie- of plenaire vergadering de minister ondervraagt over iets wat hij in de krant heeft gelezen. Ik heb gepoogd te sleutelen aan de manier waarop de vergaderingen verlopen en zeker in de plenaire vergadering toegezien dat we tot diepgaande, inhoudelijke parlementaire debatten zouden komen. Een en ander stond met zoveel woorden geformuleerd in mijn beleidsplan 'Plenum' dat ik als parlamentsvoorzitter bij de aanvang van deze legislatuur heb opgemaakt.

Dat pleidooi voor een wijziging in de debatcultuur van dit Vlaams Parlement, meer aandacht hebben voor diepgaande debatten en op lange termijn, betekent heel concreet dat de parlementaire commissies zich veel minder zouden moeten bezighouden met detailkwesties en massa's vragen, zoals dat al te veel het geval is. De tsunami van het aantal parlementaire vragen – zoals een Vlaamse topambtenaar het omschreef – over onderdelen van het beleid en geïnspireerd door de waan van de dag levert immers zelden meerwaarde op. We hebben ook hier geprobeerd met ons beleidsplan om deze trend om te buigen maar, toegegeven, zonder veel resultaat.

Die zogenaamde tsunami – en dat is het in feite ook, aangezien het aantal schriftelijke en mondelinge vragen op 10 jaar tijd gewoonweg verdubbeld is – vindt zijn oorsprong in de lijstjes die kranten en websites publiceren over de parlementaire werkzaamheden en waaraan zij een evaluatie van de parlementsleden koppelen. Zo ben ik zelf op het einde van de vorige legislatuur door verschillende media uitgeroepen als „het beste Vlaams parlementslid”. Ik ben daar heel bescheiden over. Want eerlijk gezegd, ik erger me aan die lijstjes en rapporten. Vooral dan aan de manier waarop de zogenaamde evaluatie tot stand komt. Ze zijn nauwelijks meer dan een puur kwantitatief gerichte evaluatie van het werk van parlementsleden. Hoeveel voorstellen van decreet heeft hij ingediend? Hoeveel keer is hij in een debat tussengekomen? Hoeveel keer heeft hij een schriftelijke vraag gesteld?

Mocht ik hoofdredacteur van een krant zijn, ik zou mijn politieke journalisten geen lijstjes laten produceren waaraan ze dan een of andere denigrerende opmerking koppelen, maar ik zou hen opdragen een doorwrocht stuk te schrijven over de activiteiten in de commissies en

de plenaire vergadering en het daarin te hebben over de mensen die er echt toe doen en het verschil maken.

■ ■ ■ ■

Daarmee ben ik aanbeland bij de rol van de media in het moderne politieke gebeuren. De media zijn vandaag invloedrijk. Omdat ze toonaangevend zijn – althans in de zin dat ze de toon bepalen waarin over politici wordt gesproken. Ze zijn dus niet het neutrale doorgeefluik van informatie, zoals we dat misschien wel zouden willen. Ze zijn dat ook nooit geweest. In de vroegere verzuilde pers, waren journalisten en zeker politieke commentatoren vaak letterlijk de spreekbuis van hun zuil. Vandaag zijn de journalisten marktgericht. Nieuws moet „verkopen“. En vandaag verkoopt sensatie en een smeug verhaal helaas beter dan een intellectuele beschouwing of een technische analyse van een ingewikkelde materie. Een faux pas van een politicus kan door de uitvergroting in de media belangrijke gevolgen hebben. Als parlamentslid moet u dat goed beseffen.

Wie goed wil overkomen in de media, is als politicus dus tot op zekere hoogte gedwongen aan de verzuchtingen van de media tegemoet te komen. De vraag is hoever u zich daardoor laat manipuleren. De plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op woensdag begint met de actuele vragen, het vragenuurtje zeg maar. De meeste daarvan zijn geïnspireerd door berichtgeving in de geschreven pers. Maar dat betekent ook dat het journalisten zijn die de politieke agenda bepalen.

De audiovisuele media zijn al even invloedrijk, zo niet invloedrijker. De jacht op de korte quote speelt ook al niet in de kaart van politici die ernstig werk leveren, maar communicatief minder vaardig zijn. Zoals gezegd, een goed parlamentslid moet communicatief vaardig zijn. Sommigen zijn daarin zeer beslagen. Op zich is dat dus geen probleem. Het wordt wel een probleem wanneer dit het enige criterium wordt waarop politici geselecteerd worden.

Maar ik zeg ook steeds tegen jonge collega-politici dat de pers maar zoveel macht of invloed geeft, als u hen zelf toedicht. Want het kan ook omgekeerd: parlamentsleden die weten wat er leeft, plaatsen thema's op de maatschappelijke agenda, ook al heeft nog niet één journalist erover geschreven. De media mogen dan inderdaad wegen op de politiek agenda, evengoed zijn de media geneigd om veel aandacht te besteden aan thema's die hoog op de politieke agenda staan. De media zijn dus niet alleen een hulpmiddel om in te schatten wat bij de bevolking leeft. Ze zijn ook een hulpmiddel voor de politicus om de bevolking te bereiken. Daar gaat het over in de politieke communicatie.

■ ■ ■ ■

Dames en heren,

In een democratie geeft het volk via verkiezingen macht in handen van een parlement. In de schoot van dat parlement vormt zich een meerderheid, waarmee een regering gevormd wordt dat een regeerprogramma opstelt. Het is aan het parlement om de controle uit te oefenen op die uitvoerende macht.

Dat model is bijna tweehonderd jaar oud. Maar het is geen statisch gegeven. Democratie is een evolutief gegeven. Vandaag evolueren we naar een democratie als een samenspel van parlamentsleden, politieke partijen, ministers, kabinetsleden, instanties als de Raad van State, het Grondwettelijk hof, het Rekenhof, experts allerhande en ook de media.

De politicus staat nog steeds in het centrum van de democratie, maar hij is al lang niet meer de enige speler op het veld. Men kan deze evolutie betreuren, maar evengoed kan men het als een verrijking zien. De absolute macht bestaat niet meer en dus mogen we

gerust stellen dat het er nu democratischer aan toegaat dan vroeger. Ik ben blij en dankbaar dat het Vlaams Parlement hieraan heeft bijgedragen.

Ik dank u voor uw aandacht.

Jan Peumans
Voorzitter Vlaams Parlement

Alleen het gesproken woord telt.